

Zeemanskerkendienst

27 oktober 2024

Andreaskerk Rotterdam

500 years of
Lutheran songs

42nd joint
celebration
of Reformation Day

Dansk Sømandskirke ◦ Deutsche Evangelische Gemeinde
◦ Deutsche Seemannsmission ◦ Norsk Sjømannskirke
◦ Suomen Merimieskirkko ◦ Svenska Kyrkan ◦ Lutherse Gemeente Rotterdam

For the 42nd time the (Lutheran) **Seamen's Churches of Rotterdam** celebrate Reformation Day together. Reformation Day is the remembrance of the day Martin Luther published his 95 theses on the door of Wittenberg's Castle Church in 1517. This act is seen as the official starting point of the Protestant Reformation.

In this service we always sing traditional Lutheran hymns in our different languages. This year we will also sing some songs from the **LWF Global Songbook 2024**, commemorating the 500th anniversary of the *Achtliederbuch*, the first Lutheran hymnal from 1524. The themes from this songbook will guide us today. **Pilgrimage**: being on a journey ever deeper into faith, guided by Scripture and the grace of Jesus Christ. Longing and striving for **Freedom**, working toward a more just and generous world for all creation, shaped by God's immeasurable love. Celebrating **Belonging**, as one communion through the Holy Spirit in the one body of Christ.

This month we celebrate the **75th anniversary of the Andreaskerk!** The Norwegian and Swedish pastors of Rotterdam were also present at the consecration of the Andreaskerk on Sunday, October 2, 1949.

Participating in this service:

Dansk Sømandskirke

Lars Storm Kristensen (pastor)
Mikkel Skov (junior assistant)

Deutsche Evangelische Gemeinde

Lea Kragt (member)

Deutsche Seemannsmission

André Schuller (port chaplain)

Suomen Merimieskirkko

Jussi Luoma (pastor)

Norske Sjømannskirken

Christer Lilienberg (diaconal worker)
Live Marie Hafredal Lilienberg
(diaconal worker)

Svenska kyrkan

Karin Ekblom (pastor)
Elsa Westberg (pastor)

Lutherse Synode in de PKN

Andreas Wöhle (president / pastor)

Lutherse Gemeente Rotterdam

Freek Houweling (kerkenraadslid)

Musical contribution:

Petra Bosé (soprano)
Niels-Jan van der Hoek (organist)
Arjen de Vries (trumpeter)

Koster:

Greet Postema - van den Berg

Project choir:

Albert de Haaij
Hanneke Hagen - van Zoonen
Dorine de Koning
Christine Postema
Mies de Vries - Langelaar

Ringling of the bells / Klokluiden

Song **Die güldne Sonne voll Freud und Wonne**

(1, 2 & 4: Dutch, 3: German, 5: English)

Choir:

1. De gouden zonne / heeft overwonnen
en toont haar zege / nu allerwegen,
zendt haar verkwikkend en liefelijk licht.
Met moede leden / zo lag ik terneder,
maar nu herrijs ik, / nu zegen en prijs ik,
hemel, uw schoonheid met stralend gezicht.

All:

2 Laat ons de He - re dan-ken en e - ren;
wat wij ont-vin-gen aan ze-ge-nin-gen,
't wor-de Hem al - les ten of - fer ge-wijd.
Maar be-ter ga-ve dan huis en dan ha-ve
is Hem te min-nen met har-ten en zin-nen,
daar is geen of-fer, dat meer Hem ver-blijdt.

Liedboek O

3. Abend und Morgen sind seine Sorgen;
segnen und mehren, Unglück verwehren
sind seine Werke und Taten allein.

Wenn wir uns legen, so ist er zugegen;
wenn wir aufstehen, so lässt er aufgehen
über uns seiner Barmherzigkeit Schein.

4. Staan mij te wachten / tranen en klachten,
wilt Gij mij wijzen / bittere spijzen, –
Vader, Gij weet wat uw schepsel behoeft.
Neem in genade / weg wat mij zou schaden,
neem het en zend mij / wat Gij wilt, – Gij kent mij;
nooit hebt te zeer Gij uw kind'ren beproefd.

5. Crosses and sorrow may end with the morrow,
Stormiest seas shall sink into peace,
The wild winds are hushed, and the sunshine returns;
So fulness of rest, and the calm of the blest,
Are waiting me there, in that garden most fair,
That home for which daily my spirit here yearns.

Announcements / mededelingen door kerkenraadslid

Preparation / voorbereiding

Voorbereiding

(staan)

V: In de naam van de Vader
en de Zoon en de Heilige Geest

A: Amen

V: Onze hulp is in de naam van de Heer

A: die hemel en aarde gemaakt heeft

V: Heer, vergeef ons al wat wij misdeden

A: en laat ons weer in vrede leven.

V: De Heer ziet en vergeeft al onze
tekortkomingen, onze zonden,
en wij worden als Gods kinderen
op de weg gezet van nieuw leven. †

A: Amen.

*In the name of the Father, and
the Son and the Holy Spirit
Amen.*

*Our help is in the Lord's name,
who created heaven and earth.*

*Lord, forgive us our trespasses
And let us live in peace.*

*The Lord sees and forgives all
our trespasses, our sins,
and as God's children we are
set on the path of new life.*

Amen.

Song **Silence my soul** (Global Songbook)

Vers sung by solo singer while all create a 'sound carpet'

of repetitive singing: 'silence my soul'. Dit lied wordt solo gezongen, alle anderen creëren een 'geluidstapijt' van herhalend zingen: 'silence my soul'.

Silence my soul,	Schweig still mein Herz,	Wees stil mijn hart,
these trees are prayers.	die Bäume bidden.	de bomen bidden.
I asked the Tree,	Ich sprach zum Baum:	Ik vroeg de boom:
"Tell me about God".	"Erzähl mir von Gott".	"Vertel me van God".
Then it blossomed.	Und er blühte.	En hij bloeide.

mf > Ostinato

Si - lence my soul these trees are prayers
Schweig still, mein Herz, die Bäu - me be - ten.

High bell | asked the Tree
Ich sprach zum Baum:

Gong
Silence my soul.
Schweig still, mein Herz.

tell me a - bout God
Er - zähl mir von Gott!

Then Und it er blos - somed.
Und er blüh - te.

Gong

Kyrie

voorganger: (of: voorganger en gemeente)

He - re God, ont - ferm U,

gemeente:

Chris-tus, ont-ferm U,

He - re God, ont - ferm U.

Gloria - **Allein Gott in der Höh sei Ehr** (6 languages)

God in den hoog' al leen zij eer en dank voor zijn ge na de,
daar om, dat nu en nim mer meer ons de ren nood en scha de.
God toont zijn gunst aan ons geslacht. Hij heeft de vre de weer gebracht,
de strijd heeft thans een ein - de.

3. O Jezus, die de Christus zijt, des Vaders Eengeboren,
Gij hebt ons van de toorn bevrijd en redt wie was verloren.
Gij, Lam van God, voor ons geslacht,
verhoor ons roepen uit de nacht, erbarm u over allen.

Norwegian

1. Alene Gud i himmerik skje lov for all sin nåde
som han har vist på jorderik i disse signede dager.
På jord er kommet glede, fred, og mennesker kan gledes ved
Guds miskunn og god vilje.

3. Du Guds enbårne, Jesus Krist, Høyt over verdens riker,
du ene er vår frelser visst som oss med Gud forliker.
O du GudsLam som for oss led, for din skyld har vi vunnet fred,
miskunn deg over alle!

Swedish

1. Allene Gud i himmelrik må lov och pris tillhöra
för all den nåd han kärleksrik med oss har velat göra.
Han jorden skänkt storn fröjd och frid. Så låt oss alltid glädjas vid
Guds nåd och goda vilja.

3. O Jesus Krist, Guds ende Son, du såg vår nöd och fara.
All himlens glans du avstod från att oss till räddning vara.
Du med ditt blod, din bittra död befriar oss från synd och död.
Förbarma dig, o Jesus.

Danish

1. Aleneste Gud i Himmerig ske lov og pris for sin nåde,
som han har os skænket faderlig at fri os af syndens våde!
På jorden er kommen stor fryd og fred, vi mennesker må vel glædes ved.
Guds yndest og gode vilje.

3. Jesus Krist, Guds Søn, Guds Lam, som vil os Himmerig give,
du tog vor skyld og bar vor skam, vor sjæl at holde i live;
for os du døde og opstod, du købte os med dit dyre blod,
vor salighed est du alene.

Finnish

1. Ainoan Herran Jumalan ylistys, kiitos olkoon
armonsä tähden avaran, se omaksemme tulkoon.
Me saimme rauhan riemuisan ja ystäväksi Jumalan.
Iloitkoon ihmiskunta!

3. Oi Kristus, Poika ainoa laupiaan Jumalamme,
syntisten ainut auttaja
ja vapauttajamme, Karitsa puhdas Jumalan,
kuningas suuri kunnian, armahda, kuule meitä!

German

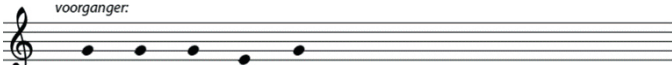
1. Allein Gott in der Höh' sei Ehr' Und Dank für seine Gnade,
Darum daß nun und nimmermehr uns rühren kann kein Schade.
Ein Wohlgefall'n Gott an uns hat, nun ist groß' Fried' ohn' Unterlaß,
All' Fehd' hat nun ein Ende.

3. O Jesu Christ, Sohn Eingeborn des allerhöchsten Vaters,
Versöhner derer, die verlorn, du Stiller unsers Haders,
Lamm Gottes, heilger Herr und Gott:
nimm an die Bitt aus unsrer Not, erbarm dich unser aller.

Ministry of the Word / De Schriften gelezen en gezongen

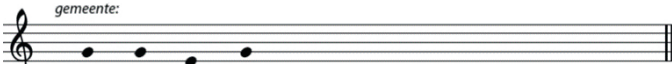
Greeting / Groet

voorganger:

De Heer zij met u

gemeente:

en met uw geest.

Introduction: 500 years of Lutheran songs & 75 years Andreaskerk

Conversation with the children / Gesprek met de kinderen

Prayer of the Day / Zondagsgebed

V: ... door Jezus Christus, onze Heer.

A: Amen.

Introduction on the first reading: **Pilgrimage** (English)

First reading Deuteronomium 6:4-9 (Norwegian)

Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige! Heb de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht. Houd de geboden die ik u vandaag opleg steeds in gedachten. Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, thuis en onderweg, als u naar bed gaat en als u opstaat. Draag ze als een teken om uw arm en als een band op uw voorhoofd. Schrijf ze op de deurposten van uw huis en op de poorten van de stad.

Song **Pilgrim (Whisper 'Your will be done'...)** ([Global Songbook](#))

Danish componist and singer Janne Mark - English translation: John Bell

Once sung by solo voice, then all join repetitively 3 times

Eerst solo gezongen, daarna zingen allen mee: drie keer herhaald

Hvis-ker din vil - je ske i det åb - ne og fri går i pil-grim-mes spor
Whisper 'Your will be done' and where pil - grims have gone tread the ground, breath the air

langs fjeld og fjord him - len er sæl - samt nær
sense eve-ry - where far and near, you are here

alt syn - ger jeg tror.
Earth sings I be - lieve.

English

Whisper 'Your will be done' - and where pilgrims have gone
- tread the ground, breathe the air - sense everywhere
- far and near, you are here - Earth sings: I believe.

Danish

Hvisker din vilje ske - i det åbne og fri
- går i pilgrimmes spor - langs fjeld og fjord
- himlen er sælsomt nær - alt synger: Jeg tror.

Dutch

Fluister uw wil geschied' - in de avond een lied
volg het oud pelgrim spoor, langs veld en voor:
Hemel daar, zeldzaam klaar, alles zingt: Ik geloof.

Introduction on the second reading: Freedom (English)

Second reading Romans 3:21-28 (German)

Maar nu is Gods gerechtigheid, waarvan de Wet en de Profeten al getuigen, zichtbaar geworden buiten de wet om: God schenkt vrijspraak op grond van geloof in Jezus Christus, aan allen die geloven. En er is geen onderscheid. Want iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God, en iedereen wordt uit genade rechtvaardig verklaard, om niet, dankzij de verlossing door Christus Jezus. Hij is door God aangewezen om door zijn dood het middel tot verzoening te zijn voor wie gelooft. Hiermee toont God zijn gerechtigheid, want in zijn verdraagzaamheid gaat Hij voorbij aan de zonden die in het verleden zijn begaan, om nu, in deze tijd, zijn gerechtigheid te bewijzen: Hij laat zien dat Hij rechtvaardig is door iedereen vrij te spreken die in Jezus gelooft. Kan iemand zich dan nog ergens op laten voorstaan? Dat is uitgesloten. Door welke wet? De wet die naleving eist? Nee, door de wet van het geloof. Ik heb u er immers op gewezen dat een mens door geloof wordt vrijgesproken, en niet door de wet na te leven.

Song **Ein Feste Burg** (6 languages)

Dutch

1. Een vaste burcht is onze God, / een wal die 't kwaad zal keren;
zijn sterke arm houdt buiten schot / wie zich niet kan verweren.
De vorst van het kwaad, / de aartsvijand staat / geharnast in 't veld;
in list en in geweld / kan geen hem evenaren.

2. Al onze macht is ijdelheid: / wij gaan terstond verloren,
wanneer de held niet voor ons strijdt, / die God heeft uitverkoren.
Zo gij 't nog niet wist / Jezus Christus is 't, / de Heer van het heelal,
die overwinnen zal, / God zelf staat ons terzijde.

4. Gods heilig woord alleen houdt stand, / Gods waarheid zal ons staven.
Hij leidt ons en met milde hand / schenkt Hij zijn geestesgaven.
Al rooft de tiran / ons wat hij maar kan, / ons goed en ons bloed, -
laat hem zijn overmoed! / Gods rijk blijft ons behouden.

Norwegian

1. Vår Gud han er så fast en borg, han er vårt skjold og verge.
Han frir oss ut av nød og sorg og vet oss vel å berge.
Vår gamle fiende hård til strid imot oss star.
Stor makt og arge list han bruker mot oss visst. På jord er ei hans like.

2. Vår egen makt er intet verd, snart fikk vi banesåret.
Men én går frem i denne ferd, som Herren selv har kåret.
Vil du hans navn få visst? Han heter Jesus Krist,
den høvding for Guds hær, i ham kun frelse er. Han merken skal beholde!

4. Guds ord det skal de nok la stå, og ingen takk de høster.
Gud selv vil mektig med oss gå, hans gode Ånd oss trøster.
Og om vårt liv de tar, og røver alt vi har, la fare hen, la gå!
Mer kan de ikke få. Guds rike vi beholder.

Swedish

1. Vår Gud är oss en väldig borg, han är vårt vapen trygga.
På honom i all nöd och sorg vårt hopp vi vilje bygga.
Mörkets förste stiger ned, hotande och vred,
han rustar sig förvisst med våld och argan list. Likväl vi oss ej frukte.

2. Vår egen kraft ej hjälpa kan, vi vore snart förströdda.
Men med oss står den rätte man, vi stå, av honom stödda.
Frågar du vad namn han bär? Jesus Kristus dat är.
Han är den Herren Gud, som, klädd i segerskrud, sin tron för evig grundat.

4. Guds ord och löfte skall bestå, vi det i hjärtat bare.
För himmel, ej för jord, vi ga till strids, och glade äre,
äre alltid väl till mods, fast vi våge gods
och ära, liv och allt; ske blott som Gud befallt. Guds rike vi behålle.

Danish

1. Vor Gud han er så fast en borg, han kan os vel bevare,
han var vor hjælp i al vor sorg, vort værn i al vor fare;
den gamle fjende led er nu for alvor vred,
stor magt og argelist han samler mod os vist, ej jorden har hans lige.
2. Vor egen magt ej hjælpe kan, let kan os fjenden fælde;
men med os står den rette mand, omgjordet med Guds vælde.
Det er den Herre Krist, og sejer får han vist, hærskarers Herre prud,
der er ej anden Gud, han marken skal beholde.
4. Guds Ord de nok skal lade stå og dertil utak have,
thi Herren selv vil med os gå alt med sin Ånd og gave;
og tage de vort liv, gods, ære, barn og viv,
lad fare i Guds navn! Dem bringer det ej gavn, Guds rige vi beholder.

Finnish

1. Jumala ompi linnamme ja vahva turva aivan,
on miekkamme ja kilpemme ajalla vaaran, vaisan.
Se vanha vainooja, kavala, kauhea, on kiivas, kiukkuinen
ja julma, hirmuinen. Vain Herra hänet voittaa.
2. On turha oma voimamme vääryyden valtaa vastaan.
Me turman vallat voitamme Herassa ainoastaan.
Hän, Kristus, kuningas, on voitonruhtinas, lyö joukot helvetin,
ne tallaa jalkoihin / ja voiton meille saattaa.
4. Se sana seisoo vahvana, ne ei voi sitä kestää.
Kun kanssamme on Jumala, ken meiltä voiton estää ?
Jos veis he henkemme, osamme, onnemme,
ne heidän olkohon, vaan meidän iät on / Jumalan valtakunta.

German

1. Ein feste Burg ist unser Gott, ein gute Wehr und Waffen.
Er hilft uns frei aus aller Not, die uns jetzt hat betroffen.
Der alt böse Feind mit Ernst er's jetzt meint, groß Macht und viel List,
sein grausam Rüstung ist, Auf Erd ist nicht seinsgleichen.
2. Mit unsrer Macht ist nichts getan, wir sind gar bald verloren;
es streit' für uns der rechte Mann, den Gott hat selbst erkoren.
Fragst du, wer der ist? Er heißt Jesus Christ,

der Herr Zebaoth, und kein andrer Gott, das feld muß er behalten.
4. Das Wort sie sollen lassen stahn und kein' Dank dazu haben;
er ist bei uns wohl auf dem Plan mit seinem Geist und Gaben.
Nehmen sie den Leib, Gut, Ehr, Kind und Weib: laß fahren dahin,
sie heben's kein' Gewinn, das Reich muß uns doch bleiben.

Introduction on the reading of the Gospel: **Belonging** (English)

Reading of the Gospel Matthew 5:1-10 (Danish - *all standing*)

Toen Jezus de mensenmassa zag, ging Hij de berg op. Daar ging Hij zitten met zijn leerlingen om zich heen. Hij nam het woord en onderrichtte hen: 'Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het koninkrijk van de hemel. Gelukkig de treurenden, want zij zullen getroost worden. Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde bezitten. Gelukkig wie honger en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Gelukkig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden. Gelukkig wie zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien. Gelukkig de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden. Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden, want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

Song **Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort**

2 Heer Jezus Christus, toon uw macht / Heer aller heren, kom met kracht.
Beschermt uw arme christenheid, / dat zij U love te allen tijd.

3 O Geest die onze Trooster zijt, / geef dat uw volk één Heer belijdt,
wees bij ons in de laatste nood, / leid ons ten leven uit de dood.

German

1 Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort / und steure deiner Feinde Mord,
die Jesus Christus, deinen Sohn, / wollen stürzen von deinem Thron
2 Beweis dein Macht, Herr Jesu Christ, / der du Herr aller Herren bist
beschirm dein arme Christenheit, / daß sie dich lob in Ewigkeit.
3 Gott Heilger Geist, du Tröster wert, / gib dein Volk einerlei Sinn auf Erd,
steh bei uns in der letzten Not, / g'leit uns ins Leben aus dem Tod.

Dansk

1 Behold os, Herre, ved dit ord / trods dine fjenders løgn og mord,
som styrt vil fra tronen ned / din Søn, vor drot i evighed!
2 Bevis din magt, o Jesus Krist, / som alle herrers herre est,
beskærm din arme kristenhet, / dit navn til pris i evighed!
3 Vor trøster god, Gud Helligånd, / forén Guds folk i fredens bånd!
Stat med os i vor sidste nød, / led os til livet fra vor død!

Finnish

1 Sun sanas suojaa, Jumala, / sen vastustajat masenna,
kun tahtovat ne alati / kukistaa valtaa Poikasi.
2 Oi Kristus, voitonruhtinas, / sä näytä valtas, kunnias.
Sun kristikuntaas holhoa / ja sitä suojaa, vahvista.
3 Oi Pyhä Henki, lohduta / ja rauhaan meitä johdata.
Tuskissa anna huojenus / ja kuolemassa virvoitus.

Norwegian

1 Gud, hold oss oppe ved ditt ord, / la det få overmakt på jord
mot dem som Krist, din Sønn, vår sol, / vil støte fra hans kongestol!
2 La sees, Herre Krist, ditt verk, / at du er fremfor alle sterk,
forsvar din arme kristenhet / ditt navn til pris i evighet!
3 Gud Helligånd, du trøster sann, / gi enig tro i alle land!
Bli hos oss i vår siste nød, / gi oss i Gud en salig død!

Swedish

1 Behåll oss, Herre, vid ditt ord. / Försvara själv din svaga hjord

mot dem som vill ifrån hans tron / nedstörta Jesus Krist, din Son.

2 Låt se din makt, o Jesus kär, / som alla herrars Herre är,
och hjälp i nåd din kristenhet / att prisa dig i evighet.

3 Vår hjälpare, Guds Ande god, / giv oss gemenskap, kraft och mod.
I dödens timme hos oss bliv / och för oss till ett evigt liv.

Credo (Swedish)

Ik geloof in God de almachtige Vader, Schepper van hemel en aarde; en in Jezus Christus, zijn enige Zoon, onze Heer, die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven, en begraven, die is neergedaald in de hel, op de derde dag opgestaan van de doden, opgevaren naar de hemel en zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader, vanwaar Hij zal komen om te oordelen de levenden en de doden; Ik geloof in de Heilige Geest, de heilige katholieke kerk, de gemeenschap der heiligen, de vergeving van zonden, de wederopstanding des vleses, en het eeuwige leven.

Prayers / gebeden

Collecte en naar voren brengen van het voorbedenboek.

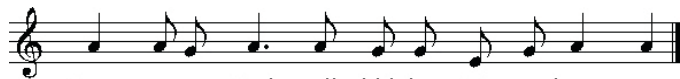
Organ music: *Micheelsen - Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort*

We collect your gifts with an offering plate. You can also visit www.luthersrotterdam.nl/gift to donate your gifts digital, or scan this QR-code.

Offertory prayer / Gebed over de gaven (Dutch)

Intercessions / Voorbeden (English)

Heer, on ze God, wij bid den U: verhoor ons.

Prayer of silence

Song **When we sing, we pray twice** (Global Songbook)

Sung as 'answer and response' by solo voice and all answer

Solo gezongen als 'antwoord en responsie', allen antwoorden (zelfde melodie)

When we sing - WHEN WE SING
When we sing - WHEN WE SING
When we sing - WHEN WE SING
We pray twice - WE PRAY TWICE

When we sing – WHEN WE SING
When we sing - WHEN WE SING
When we sing - WHEN WE SING
We are one - WE ARE ONE

When we love – WHEN WE LOVE
When we love –WHEN WE LOVE
When we love – WHEN WE LOVE
God's with us – GOD'S WITH US

When we love – WHEN WE LOVE
When we love –WHEN WE LOVE
When we love – WHEN WE LOVE
There is peace – THERE IS PEACE

The Ministry of the Sacrament / Viering van het Heilig Avondmaal

V:	The Lord be with you.	<i>De Heer zij met u.</i>
A:	And also with you.	<i>En ook met u.</i>
V:	Lift up your hearts.	<i>Verhef uw harten.</i>
A:	We lift them to the Lord.	<i>Wij verheffen ze tot de Heer.</i>
V:	Let us give thanks to the Lord, our God	<i>Laat ons de Heer dankzeggen</i>
A:	It is right to give God	<i>Het is goed om God te</i>
	thanks and praise	<i>te danken en te prijzen</i>

Thanksgiving - Sanctus - Benedictus - Eucharistic prayer

(Ja, het is waardig en recht, dat wij U altijd en overal danken, heilige

Heer, almachtige Vader, eeuwige God, door Jezus Christus, onze Heer. Hij heeft voor ons de dood geleden en heeft door zijn opstanding de weg naar het eeuwige leven voor ons geopend. Wij danken U voor dit geschenk uit de hemel en zingen uw lof met de engelen en alle heiligen....)

gemeente:

Hei-lig, hei-lig, hei-lig is God, de He-re Ze-ba-oth.

Vol zijn he-mel en aar-de van zijn heer-lijk-heid.

Ho - si - an - na in den ho - ge.

Ge-loofd zij Hij, die komt in de naam van de Heer.

Ho - si - an - na in den ho - ge.

(Hemelse Vader, Schepper van alles, wij gedenken met dankbaarheid wat U voor ons hebt gedaan: U heeft uw Zoon gestuurd om de wereld te redden. Hij werd mens, was een van ons, maar zonder zonde. Hij deed in alles uw wil; stemde ermee in te lijden en te sterven om ons te bevrijden.

Onze Heer Jezus Christus, in de nacht dat Hij werd verraden, nam het brood, Hij zegende (+), brak het en gaf het aan zijn discipelen, zeggende: Neem en eet, dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dit tot mijn gedachtenis.

Op dezelfde wijze nam Hij de beker, dankte (+) en zei: Neem en drink hiervan, jullie allemaal. Deze beker is een nieuw verbond in mijn bloed, dat voor u wordt uitgestort voor de vergeving van zonden. Doe dit, zo vaak als u ervan drinkt, tot mijn gedachtenis.

Barmhartige Vader, wij zullen dit gebod vervullen en het Heilig Avondmaal vieren ter gedachtenis aan uw Zoon en zo zijn dood verkondigen totdat Hij komt.

Wij bidden tot u: Zend uw Heilige Geest zodat wij vertrouwen op de belofte van vergeving van zonden en in geloof het lichaam en bloed van uw Zoon ontvangen voor onze verlossing, totdat we hem op een dag ontmoeten in uw koninkrijk.

Door Hem, met Hem en in Hem, behoort u toe, almachtige Vader, in de eenheid van de heilige Geest, eer en glorie voor eeuwig en altijd.)

A: Amen.

The Lord's Prayer / Onze Vader

Let us pray as Jesus taught us in our many languages.

Peace / Vredeswens

V: The Peace of the Lord be with you.

De vrede van de Heer zij met u.

A: And also with you.

En ook met u.

V: Let us share signs of Christ's peace.

Wens elkaar de vrede van Christus.

Agnus Dei

gemeente:

Chris-tus, o Lam Gods, die der we-reld zon-den draagt,
 er-barm U on - zer.
 Chris-tus, o Lam Gods, die der we-reld zon-den draagt,
 er-barm U on - zer.
 Chris-tus, o Lam Gods, die der we-reld zon-den draagt,
 geef ons uw vre-de. A - - - men.

Invitation / Uitnodiging

V: Jesus says, "Come to me,
all you that are weary
and are carrying heavy burdens,
and I will give you rest."

*Jezus zegt: "Kom naar Mij,
allen die vermoeid zijn,
en onder lasten gebukt gaan,
dan zal Ik jullie rust geven."*

Communion

Everyone is welcome to receive bread and wine. It is the Lord who invites you.
Christus is de gastheer aan deze tafel, Hij nodigt u allen.

Music during the communion:

O Jesulein süß - Johann Sebastian Bach (BWV 493)

Words to conclude the meal:

V: We have received the Lord Jesus Christ. *We hebben de Heer Jezus*
May he protect and keep us *Christus ontvangen. Moge Hij ons*
until eternal life. *beschermen en bewaren tot het eeuwige leven.*

A: Amen

Amen

Prayer after the communion

*(Hemelse Vader, wij danken U voor het geschenk van het Heilig
Avondmaal, waarmee U ons geloof in U versterkt. Sluit u bij ons aan in
liefde voor elkaar en bewaar in ons de hoop op het eeuwige leven.
Hoor onze gebeden ter wille van uw Zoon Jezus Christus.)*

A: Amen

Conclusion: Benedicamus & blessing / Wegzending & zegen

Song from the Palestinian-Christian tradition ([Global Songbook](#))

Sung by solo voice once, then all (repetitively) 3 times

Eerst solo gezongen, daarna herhalen allen drie keer

Ya - ra-bba ssa - la - mi am-ter a-lay-na ssa - lam,

Ya - ra-bba ssa - la - mi im la' qu-lu-ba-na sa - lam.

English translation:

God of Peace, rain peace upon us,
God of Peace, fill our hearts with peace.

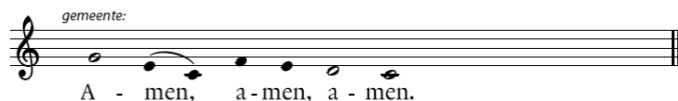

Nederlandse vertaling:

God van vrede, regen vrede op ons
God van vrede, vul ons hart met vrede

Blessing / Zegen

(De Heer zegene u en behoede u; de Heer doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; de Heer verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede. In de naam van de Vader, de Zoon (+) en de Heilige Geest)

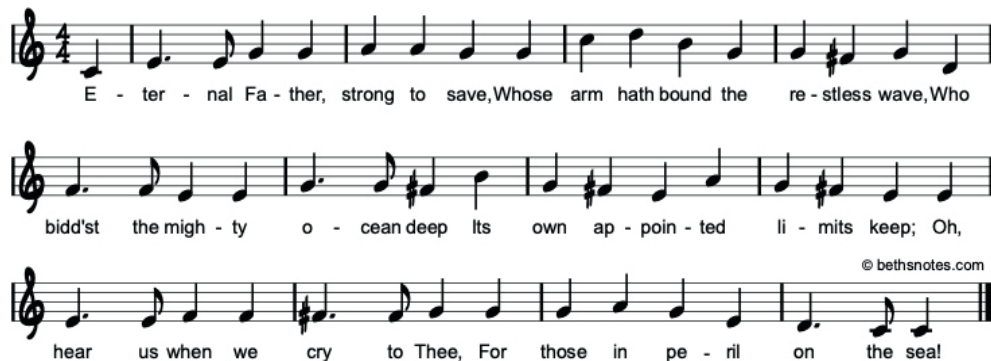

Seafarer's song - **Eternal Father, strong to save** (5 languages)

Choir sings one vers in Finnish - All sing 1, 2 & 3 (in their own language).

Koor zingt eerst voor in het Fins, daarna zingt iedereen alle drie coupletten.

English

2. O Christ! Whose voice the waters heard, And hushed their raging at Thy word,
Who walked'st on the foaming deep, And calm amidst its rage didst sleep;
Oh, hear us when we cry to Thee, For those in peril on the sea!

3. Most Holy Spirit! Who didst brood Upon the chaos dark and rude,
And bid its angry tumult cease, And give, for wild confusion, peace;
Oh, hear us when we cry to Thee, For those in peril on the sea!

Dutch

1. O eeuw'ge Vader, sterk in macht, wiens arm betoont der barenkracht,
die wijst de grondlooz' oceaen de hem gestelde perken aan,
o wil verhoren onze beê voor hen die zijn in nood op zee!
2. O Christus, wiens bestraffend woord door wind en water werd gehoord,
die onder 't stormen rustig sliep en wandeld' over 't schuimend diep,
o wil verhoren onze beê voor hen die zijn in nood op zee!
3. O Geest, die op de grote vloed gelijk een vogel hebt gebroed,
breng Gij 't geweld der zee tot staan en laat de mens in vrede gaan.
O wil verhoren onze beê voor hen die zijn in nood op zee!

Danish

1. Du evig sterke Gud og far som alt i dine hender har,
som over havets dyp har makt, og grenser for dets vei har lagt
Vær nær hos dem som vi har kjær; bar de i storm og fare er!
2. Vår Frelser, på et ire deg de ville bolger roet seg.
På opprørt sjø du vandrentrygt og sov i baten uten fryk ;
Vær nær hos dem som vi har kjær; bar de i storm og fare er!
3. Du gode heilig Ånd var nær; Da natt og kaos radet her.
Ved deg steg liv og orden frem, og jorden ble et lysets hjem.
Vær nær hos dem som vi har kjær; bar de i storm og fare er!

Finnish

1. Ikuinen Isä, suojele, armosi anna matkalle.
Kun kanssas saan mä kulkea, ei murheet mitkään ahdista.
Siis kuule Herra pyyntöni; Sä tule mulle turvaksi.
2. Oi Jeesus Kristus Herramme sä olet ainut lohtumme.
Kun tyynnytät myös myrskysään et jätä ketään pimeään.
Siis kuule Herra pyyntöni; Sä ole aina luoani.
3. On Pyhä Henki väkevä se meidät ain on näkevä
siks emme yksin matkaa tee. Hän meidät kyllä varjeelee.
Siis kuule Herra pyyntönni; Sä kulkuni nyt valaise.

German

1. Du, Vater, ewig starker Halt, / Dein Arm packt jede Urgewalt,
zeigst auch dem tiefsten Ozean / Die ihm bestimmten Grenzen an.
So höre uns in Luv und Lee, / Für die, die noch in Not auf See.

2 Du, Christus, jagst mit klarem Wort / Die Angst vor Sturm und Wellen
fort. / Kannst schlafen, wenn die Dünung geht, / Weißt Wege, wo kein
Fuß mehr steht.
So höre uns in Luv und Lee, Für die, die noch in Not auf See.

Du, Geist, schwebst über großer Flut, / Schützt wie ein Vogel seine Brut.
Bring die Gewalt auf See zum Stehn, / Lass Menschen bald den Frieden
sehn.
So höre uns in Luv und Lee, / Für die, die noch in Not auf See.

Organ music: *Johann Sebastian Bach - Nun danket alle Gott*

*You are invited for a cup coffee or tea with apple pie,
in the coffee room behind the church.*

Wilt u via onze digitale mailing op de hoogte worden gehouden, dan kan dat via **www.luthersrotterdam.nl/nieuwsbrief**

De volgende dienst in de Andreaskerk is op zondag 3 november. Met als voorganger **ds. Fulco Timmers**. Deze dienst begint om 10.30 uur.

Collecte is ook digitaal mogelijk via
www.luthersrotterdam.nl/gift
of scan deze QR-code met uw smartphone.

Kerstmarkten van de Duitse & Scandinavische kerken in Rotterdam:

Deense kerstmarkt / Coolhaven 1
14-17 november

Duitse kerstmarkt / 's-Gravendijkwal 65
23 november

Finse kerstmarkt / 's-Gravendijkwal 64
21-24 november en 28 november - 1 december

Noorse kerstmarkt / Westzeedijk 300
14-17 en 23-24 november

Zweedse kerstmarkt / Schiedamse Vest 121 (Schotse Kerk)
15-16 november

Zeemanskerken

Deze zondag staat in onze dienst de zee centraal. Onze stad heeft een maritieme traditie, die ook lutherse kerken van andere zeevarende landen naar hier bracht, vooral uit Scandinavië. Zo hebben we een Finse, Noorse, Zweedse en Deense kerk, plus de Duitse kerk. Deze 'zeemanskerken' voor koopvaardij, visserij en marine werden vooral in de 19e eeuw gesticht. Vaak samen met zeemanshuizen, om de schepelingen op te vangen in een vertrouwde en voor hen herkenbare omgeving. In Rijnmond zijn er nog een paar. Bijgedachte was natuurlijk de zeevarenden te behoeden voor de zondige verlokkingen van een internationale havenstad zoals Rotterdam.

'O eeuwige Vader, sterk in macht...'

In de dienst van vanochtend wordt gezang 467, uit het voormalige Liedboek van de protestantse kerken van 1973, gezongen: 'O eeuwige Vader, sterk in macht'. ('Eternal Father, strong to save'). Dit wereldberoemde gezang is in Groot Brittannië en de USA bekend als de 'Navy Hymn'. Het is uitgegroeid tot een internationaal gebed voor alle zeevarenden. Het gedicht is in 1860 geschreven door de Engelse dichter William Whiting (1825-1876). Hij werd geïnspireerd door Psalm 107 en maakte het voor een leerling, die de gevaarlijke oversteek per zeilschip naar Amerika ging maken. Dominee John Bacchus Dykes (1823-1876) - ook bij ons befaamd als componist van geliefde gezangen - schreef er de melodie bij. Die werd bekend onder de naam 'Melita', een ander woord voor 'Malta', het eiland waar Paulus volgens de overlevering schipbreuk leed. Dit lied raakt overal ter wereld een snaar bij mensen. Soms vanwege een diepgevoelde band met de zee. Maar altijd als zang, die christenen - te land, ter zee en in de lucht - vertrouwen geeft op hun levensreis vol gevaren.

Andries Ponsteen

Van 1898-1988 hadden de Nederlandse kerken zelfs een varende zeemanskerk op de Noordzee in de vorm van hospitaal-kerkschepen.

Hier 'De Hoop' III.

75 jaar Andreaskerk 1949-2024

De Andreaskerk
in het eerste jaar van haar bestaan.

Foto: Stadsarchief Rotterdam
De originele zwart-witfoto is met behulp van digitale techniek ingekleurd.